

אָביו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וַיְהִי בְּנֵי יַעֲקֹב שָׁנִים עֶשֶׂר. כָּל־מִן הָיוּ בַּמִּנְיָן, וְלֹא נִגְרַעַה מִזְכוֹת שְׁלֵהֶם כָּל־מִן.

רבי אלעזר אָמר, מָה הַטַּעַם בַּתְּחִלָּה יִשְׂרָאֵל וְאַחַר כֵּן יַעֲקֹב, שֶׁכָּתוּב וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וַיְהִי בְּנֵי יַעֲקֹב שָׁנִים עֶשֶׂר? אֵלֶּא כִּשְׁבָא רְאוּבֵן וּבְלֵבֶל אוֹתָהּ מִטָּה, אָמַר: וּמָה שָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבַטִים הָיוּ לְאָבָא בְּעוֹלָם וְלֹא יוֹתֵר, וְעַכְשָׁו רוּצָה לְהוֹלִיד בָּנִים, אוּלַי אֲנִי פְּגוּמִים שֶׁהוּא רוּצָה לְהוֹלִיד אַחֵרִים כְּמוֹ מִקְדָּם. מִיָּד בְּלֵבֶל אוֹתָהּ מִטָּה וְהִתְעַכֵּב אוֹתוֹ שְׁמוּשׁ כְּאֵלוֹ עֲשֵׂה קְלוֹן לְשִׁכְנָה שֶׁשָּׂרְתָהּ עַל אוֹתָהּ מִטָּה, וְעַל זֶה כָּתוּב וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי בְּשֵׁם זֶה הִתְעַלָּה תוֹף שָׁנִים עֶשֶׂר שֶׁהִתְכַסּוּ, שֶׁהֵם שָׁנִים עֶשֶׂר נִהְרֹת אֶפְרַסְמוֹן זָךְ.

וַיְהִי בְּנֵי יַעֲקֹב שָׁנִים עֶשֶׂר - אֵלוֹ שָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבַטִים שֶׁהִשְׁכִּינָה הִתְתַּקְּנָה בָּהֶם, וּמִי הֵם? אֵלוֹ שֶׁהִתּוֹרָה חֲזָרָה וְעִשְׂתָּה לָּהֶם חֲשׁוֹן כְּמוֹ מִקְדָּם, כָּל־מִן קְדוּשִׁים, כָּל־מִן רְאוּיִים לְשִׁכְנָה לְהִסְתַּפֵּל בְּקִדְשֵׁת רְבוּנָם. שְׂאֵלוֹ עֲשֵׂה אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה, לֹא יָבֵא רְאוּבֵן בַּמִּנְיָן.

וְעַם כָּל זֶה נִעְנַשׁ שְׁנֵטְלָה מִמֶּנּוּ בְּכוֹרָתוֹ וְנִתְּנָה לְיוֹסֵף, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ד"ה א ה) וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל כִּי הוּא הַבְּכוֹר וּבְחָלְלוּ יְצוּעֵי אָבִיו נִתְּנָה בְּכוֹרָתוֹ [לְבָנִי] לְיוֹסֵף.

בֹּא רְאֵה, (דניאל ב) שִׁיחָה שֶׁם הָאֵל מְבָרֵךְ מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. שְׁכַל מַעֲשָׂיו אָמַת וּדְרָכָיו דִּין, וְכָל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, הַכֹּל הוּא בְּחֻמְקָה עֲלִיוֹנָה.

בֹּא רְאֵה כְּמָה גוֹרֵם מַעֲשֵׂה אָדָם, שֶׁהָרִי כָּל מִי [מֵת] שֶׁהוּא עוֹשֶׂה,

בַּמִּנְיָנָא וְלֹא גִרַע מִזְכוֹתָא דְלַהוֹן כָּל־מִן. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מָאִי טַעְמָא בְּקִדְמִיתָא יִשְׂרָאֵל וּלְבַתֵּר יַעֲקֹב. דְּכָתִיב, וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וַיְהִי בְּנֵי יַעֲקֹב שָׁנִים עֶשֶׂר. אֵלֶּא כִּד אָתָּא רְאוּבֵן וּבְלֵבֶל הָהוּא עֲרָסָא אָמַר וּמָה תְּרִיסָר שְׁבַטִין הוּוּ לִיָּה לְאָבָא לְקִיּוּמָא בְּעִלְמָא וְלֹא יִתִּיר, וְהַשְׁתָּא בְּעִי לְאוּלְדָּא בְּנִין דִּילְמָא אֲנִן פְּגִימִין דְּאִיהוּ בְּעִי לְאוּלְדָּא אַחֲרָנִין פְּמִלְקִדְמִין. מִיָּד בְּלֵבֶל הָהוּא עֲרָסָא, וְאַתְעַכֵּב הָהוּא שְׁמוּשָׁא. פְּאִילוֹ עֶבֶד קְלָנָא לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא דְשָׂרְיָא עַל הָהוּא עֲרָסָא. וְעַל דָּא כָּתִיב וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל, דְּהָא בְּשִׁמְאָא דָּא אֶסְתַּלַּק גּוֹ תְּרִיסָר דְּאַתְפְּסִיין דְּאִינוּן תְּרִיסָר נִהְרִי אֶפְרַסְמוֹנָא דְכָּיָא.

וַיְהִי בְּנֵי יַעֲקֹב שָׁנִים עֶשֶׂר, אֵלֶּיךָ תְּרִיסָר שְׁבַטִין דְּשִׁכְנִיתָּא אֶתְתַּקְּנַת בְּהוּ. וּמֵאֵן אִינוּן, אֵלֶּיךָ דְּאוּרִייתָּא אֶהְדַּרְתָּ וְעֶבֶיד לוֹן חוּשְׁבָּנָא (דף קעו ע"ב) כְּמִלְקִדְמִין. כְּלָהוּ קְדִישִׁין, כְּלָהוּ אֶתְחַזְיִין לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא לְאַסְתַּפְּלָא בְּקִדְוִשָׁה דְּמֵאִרְיָהוֹן. דְּאִילוֹ עֶבֶד הָהוּא עוֹבְדָא לֹא יִיתִי רְאוּבֵן בַּמִּנְיָנָא.

וְעַם כָּל זֶה אֶתְעַנַּשׁ דְּאַתְנַטִּיל בְּכוֹרְתִיהָ מִנְיָה וְאַתְיָהִיב לְיוֹסֵף כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (דברי הימים א ה) וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל כִּי הוּא הַבְּכוֹר וּבְחָלְלוּ יְצוּעֵי אָבִיו נִתְּנָה בְּכוֹרָתוֹ [לְבָנִי] לְיוֹסֵף.

תָּא חַזִּי, (דניאל ב) לְהוּא שְׁמָה דִּי אֱלֹהָא מְבָרַךְ מִן עִלְמָא וְעַד עִלְמָא, דִּי כָּל מַעֲבֻדוּהִי קְשׁוּט וְאַרְחֻתִיהָ דִּין, וְכָל מָה דְּאִיהוּ עֶבֶיד כָּל־מִן אִיהוּ בְּחֻמְקָתָא עֲלָאָה.

תָּא חַזִּי, כְּמָה גִרִים עוֹבְדָא דְבַר נָשׁ, דְּהָא כָּל מָאִי (מֵאֵן) דְּאִיהוּ עֶבֶיד, כָּל־מִן אֶתְרִשִׁים וּקְיִימָא קְמִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּהָא יַעֲקֹב